

deVerdieping **Trouw** | **Groen!**

Aan de voet van de kerk liggen drie cafés, zoals het hoort in Brabant.

28-10-2006

'Heerlijk Nispens worstenbrood!', roept de staander voor de bakkerszaak ons toe. We zijn er al een eindje voorbij als we bedenken dat het lunchtijd is en dat we best trek hebben. Saucijzenbroodjes, dat kennen we wel, maar hoe zou dat worstenbrood eruitzien? De mevrouw van winkel Suykerbuyk houdt een zakje omhoog met kleine broodjes met aan de uiteinden een donkerbruine, pittig gekruide vulling. „Wat is er zo typisch Nispens aan?“ „Het komt hier vandaan“ is het antwoord. Even later zitten we op een bankje voor de pui een warm broodje op te peuzelen. Met het compliment 'Inderdaad, heerlijk' nemen we afscheid van de bakkersvrouw.

Als er worstenbrood wordt gegeten, dan moeten we wel in Brabant zijn en ver vanuit ons achterhoofd diepen we de kennis op dat het in het zuiden gewoonte was om in de kerstnacht na het bezoek aan de mis worstenbrood te eten. Maar het is pas najaar en wij zijn naar de omgeving van Roosendaal gekomen om van een prachtige herfstdag te genieten. Iets afwijkend van wat de Regionale Milieudienst West-Brabant (RMD) voor ons in 'Bos, boerderij & bescherming' heeft uitgestippeld, beginnen we bij station Roosendaal, de enige uitvalsbasis in Zuidwest-Nederland naar het zuiden.

Over een keurig verhoogd en daarom veilig van de rest van de straat gescheiden fietspad gaan we evenwijdig aan het spoor naar de Bergrand, waar midden in een woonwijk ons gedachte startpunt is: kinderboerderij Minnebeek. Het ruim opgezette complex heeft een grote hoeveelheid nieuwsgierige geiten en schapen. Een klein jaar geleden heeft het Milieu Educatief Centrum zich hier gevestigd. Hier kun je, bijvoorbeeld, leren hoe je insecten of paddestoelen determineert of hoe je aan de takken of knoppen van een boom kunt zien wat voor soort het is.

Door weilanden en langs een sluisje komt Nispen in zicht. Het is het oudste dorp in de gemeente Roosendaal en bestaat zelfs langer dan de moedergemeente; volgend jaar viert Nispen zijn 1050-jarig bestaan. En de parochie Nispen is dan 200 jaar jonger. De commissie NISPEN FEEST! is de festiviteiten al aan het voorbereiden. Van veraf wordt het gezicht bepaald door de kerk van Maria Hemelvaart. En zoals het een Brabantse gemeenschap betaamt, liggen aan de voet van de kerk drie cafés. Aan de Heijbeeksestraat staat een Mariakapel met als opschrift 'Koningin van de Vrede'. Een steen uit 1994 herdenkt de bevrijding.

Door bosrijk gebied gaat de tocht richting Rucphen. Hier komen we in de buurt van het Rozenven en het voormalige landgoed Visdonk, dat nu een theehuis is met terras en midgetgolfbaan. De geschiedenis van het landgoed gaat zeker tot de 17de eeuw terug. In 1823 werde Visdonk omschreven als 'een hofstede met boomgaard, zaai-, wei- en bosland, dreven en wegen, heigronden en voor het merendeel onder water staande vennen. Het Snolleven en het Katteven zijn gedempt en in weiland omgezet, het Rozenven is bewaard gebleven.

Zo'n 1200 ha dichte dennenbossen en loofhout en binnenweiden met heide en brem dienen zich aan: dit zijn de Rucphense bossen en -heide. Alleen het oefenen door militairen verstoort hier op doordeweekse dagen het natuurschoon. Het gebied strekt zich uit tot over de grens met België. De gemeente Rucphen bestaat tegenwoordig uit vijf kerkdorpen, waaronder St. Willebrord, woonplaats van onder meer wijlen wielrenner Wim van Est. De kerk hier is een kopie van de Rozenkranskerk in Lourdes. Maar onze aandacht gaat vooral uit naar de Heemtuin aan de Baanvelden in Rucphen, al worden we bijna met blindheid geslagen door de foelielelijke SkiDome. Zelfs als we Rucphen al ver achter ons hebben gelaten, torent dit gedrocht nog boven de bomen uit. Bij de heemtuin komen we een kleine tien minuten voor sluitingstijd aan, maar we krijgen een extra halfuur van beheerder Mans de Jong om rustig rond te kijken.

Zijn wilde bloementuin geldt als een van de mooiste van Nederland en is een afspiegeling van het Brabantse landschap à la jaren vijftig. De tuin is opgebouwd uit 19 leefgebiedjes, zoals een eikenberkenbos, een ven, bloemenweitjes en een 'muurke'. In het 'wilde bloemenparadeske' staan meer dan 350 soorten. Let trouwens op: de ingang van de heemtuin ligt wat verscholen bij het parkeerterrein.

Met het binnenrijden van het dorp Bosschenhoofd maken we even een uitstapje naar een andere gemeente: Halderberge. Bosschenhoofd is een tamelijk jong dorp. Pas tussen 1840 en 1860 werd het gebied ontsloten en konden de schaarse bewoners van de heidegehuchten een gemeenschap gaan vormen. De naam dankt het dorp aan een overslagplaats voor turf aan de noordkant van het gebied. Door de hoogteverschillen in het landschap moest een uitgebreid stelsel van sluizen en wallen worden aangelegd.

Het bedevaartkapelleke aan het dorpsplein van Zegge trekt in de klassieke Mariamaanden mei en oktober nog steeds veel bezoekers. De kapel en de er tegenover gelegen Heilig Hartkerk vormen het centrum van het dorpje. In en rond de pastorie zijn jaren geleden de opnamen gemaakt van de tv-serie 'Merijntje Gijzen'.

Met Zegge zijn we weer terug in de gemeente Rucphen. Het dorp ligt aan de andere kant van de A58 (Eindhoven-Vlissingen), en daardoor wat in de buitenregionen van de gemeente. Café zaal Kerkzicht biedt naast een drankje gelegenheid tot countryline dansen. Ondanks dat het café geen snacks of versnaperingen serveert, kan menig café aan de toiletten een voorbeeld nemen.

Roosendaal komt weer in beeld. We duiken nog weer een keer onder de A58 om, achter de McDonald's, een kijkje te nemen bij het Burgemeester Godwaldtpark met zijn heemtuin en dierentuin. Je mag er alleen maar lopen en dit is een fietsrubriek. Linea recta naar ons eindpunt dus, het station. Bij de Beethovenlaan is het opletten; voor de rotonde stuit je op een verboden in te rijden-bord, ook voor fietsers.

Daar is het station, nu nog van internationale allure. Het naar een kloosteridee gebouwde complex bestaat volgend jaar een eeuw. Dan zal Roosendaal, met de ingebruikneming van de hsl, in statuus worden teruggebracht tot een 'gewoon' station.

